

Kilde- og Litteraturliste

Utrykte kilder:

- Kulturstyrelsens Fredningsværdier for Roskilde Jomfrukloster, journalnummer 2011-7.82.07/265-0001.
- Nationalmuseet, Antikvarisk Topografisk Arkiv (alle i kopi hos forfatteren)
- M. Aaman Sørensens beretning vedr. besigtigelse af Kirkefløjen, dateret 18-11-1971. J.Nr. 879/71.
- Ole Feldbæks udgravningsrapport ifm. udgravning til nyt Stiftsbibliotek, dateret 5.9.1959. J.Nr. 700/59
- Jacob Kornerup: Brev til Nationalmuseet v. museumsdirektør, justitsråd Herbst, dateret 5. septbr 1891.
- Jacob Kornerup: Brev til Nationalmuseets 2nd Afdeling, dateret 26. december 1907. J.Nr. 542/07
- P. Linde: Håndskrevet notat fra 1941 på en ældre opmålingstegning med Nationalmuseets journalnummer: 1708/132.
- Udgravningsrapport "*Rester af middelalderligt Murværk fremdraget i August 1906.*" J.Nr. 291/06
- Rapport vedr. klosterkirken dateret 3/5-43
- Roskilde Klosters Arkiv:
- Arkivpakkerne B1, B2, D1, E15, L124, O08 og O12 i henhold til noteanvisninger.
- Digitaliseret materiale som gengivet i Fototeket.
- Martin Nyrops arbejdsbeskrivelse dateret maj 1891
- Registratur over Roskilde Klosters arkiv
- Konserveringsrapport for Roskilde Klosters altertavle, november 2020.
- Statens arkiver online:
- Folketællinger 1787, 1801, 1834, 1840, 1845, 1850, 1860, 1870 for Roskilde Amt, Sømme Herred, Roskilde adelige Jomfrukloster
- Folketællinger 1880, 1890, 1901 og 1930 for Roskilde Amt, Sømme Herred, Himmelev Sogn, Roskilde adelige Jomfrukloster
- Roeskilde Raadstue-Protocol 1761. Rigsarkivet, Roskilde Rådstue Brandtaksationsprotokol 1761-1765, nr. 130 online opslag 113.
- <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=16827439#185659,31408566>

Litteraturliste

(Alle de angivne online-links var virksomme på udgivelsestidspunktet.)

- Andersen, Jens, 1996: "Byvold og klostermur", *Romu 1996. Årsskrift fra Roskilde Museum* s. 21-34, Roskilde Museums Forlag.
- Behrman, Heinrich, 1832: *Grundrids til en historisk-topografisk Beskrivelse af det gamle Konge- og Bispesæde Roeskilde med sine egne og Omeg- nens Mærkværdigheder, især dens Domkirke og sammes Monumenter,*

- fra de ældste Tider indtil vore dage*, Eget forlag.
- Benzon, Gorm, 1987: *Gamle Danske Trapper*. Realkredit Danmark.
- Bertel-Hansen, Thora, 1931: "Det gamle Hjem", *Jul i Roskilde 1931* s. 24-25.
- Bobé, Louis, 1899: *Roskilde adelige Jomfrukloster 1699-1899*, Roskilde Avis' Bogtrykkeri.
- Bondesen, Erling, 1979: Roskilde, by og landskab – geologi og samfund. Et lokaliseringsstudie, *13 bidrag til Roskilde By og egn's historie* s. 21-41.
- Buhl, Ingeborg, 1956: "Et haandskrift fra 1736 i Roskilde adelige Jomfrukloster", *Fra Københavns Amt 1956*, s. 3-28, Historisk samfund for Københavns Amt.
- Buhl, Ingeborg, 1961: *Portrætsamlingen i Roskilde adelige Jomfrukloster*, Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg.
- Buhl, Ingeborg, 1961: "Tre heraldisk-genealogiske haandskrifter i Roskilde adelige Jomfrukloster", *Fra Københavns Amt 1961*, s. 17-45, Historisk samfund for Københavns Amt.
- Buhl, Ingeborg, 1975: *Børnesange*.
- Christian den Fjerdes egenhændige Breve*, 1885 Bd. 6-7.
- Danmarks Kirker, Københavns Amt*. 3. bd 1951, G.E.C. Gads Forlag.
- Danske Magazin* 1864, 4. rk. Bd. 1.
- Dehn-Nielsen, Henning, 1999: *Christian 8. Konge af Danmark, Konge af Norge*.
- Dehn-Nielsen, Henning, 2007: *Danske kongers friller og elskerinder*, Lindhardt og Ringhof.
- Denman, Henrik, 2001: *Den katolske kirke i Roskilde 1901-2001*. Historisk Samfund for Roskilde Amt.
- Deurs, Piet van, 1999: *Roskilde Kloster – Den Skeel-luel-Brahe'ske Stiftelse 1699-1999*, Grønlund's Forlag.
- Drachmann, Emmy, 1925: *Erindringer*, Gyldendalske Boghandel.
- Drachmann, Holger, 1884: *Dybe Streng – Digte og Sange*.
- Eriksen, Gudrun, 1949: "Klosterhusene", *Jul i Roskilde 1949* s. 13-15.
- Eriksen, Gudrun, 1954: "Fra Olsghades Port", *Jul i Roskilde 1954* s. 6-7.
- Erslev, Kr. & W. Møllerup: *Danske Kancelliregistranter 1535-1550*.
- Fabritius, Albert, 1976: "Adelige frøkenklostre", *Personalthistorisk Tidsskrift*, 96. Årgang, 16. rk, 4. bd. s. 109-116.
- Fang, Arthur, 1936: "I professor Komerups hjem", *Jul i Roskilde 1936* s. 4-7.
- Fang, Arthur & I. Buhl, 1949: *Roskilde adelige Jomfrukloster 1699-1949*, Flensborgs Boghandel.
- Fang, Arthur, 1963: "Det grønne Roskilde", *Jul i Roskilde 1963* s. 15-19.
- Fang, Fanny, 1950: "Skøjteløb i Klostermarken er en gammel, dyrket sport", *Roskilde Tidende* 7. januar 1950.
- Fang, Lotte, 1977: *Det var Dengang*.
- Fang, Lotte, 2015: *Gader og stræder i Roskilde Kommune*, Forlaget Brian Christensen.
- Fang, Lotte, 2018: *Roskilde Guldalder, 1800-tallet*, Forlaget Brian Christensen.

- Funch, Egon og Ejvind Tofte, 1986: *Roskilde Landevej*.
- Garner, Holger Nielsen, 1968: Atlas over danske klostre, Nyt nordisk Forlag Arnold Busck.
- Hansen, Gorm Bruun, 1995: "Roskilde Adelige Jomfrukloster", *Himmelevs sogns historie* (red. Ingeborg Christmas-Møller og Gorm Bruun Hansen), s. 173-177.
- Hansen, Gorm Bruun, 2013: "Da Tycho Brahe gik i kloster – eller et billedes historie", *Historisk Årbog for Roskilde Amt 2013*, s. 27-32, Historisk Samfund for Roskilde Amt.
- Hedemann, Fritze, 2018: "En skæbne blandt mange på Roskilde adelige Jomfrukloster. (I nyere tid)", *Meddelelser...*, Dansk Adelsforening, marts 2018 s. 26-33, Dansk Adelsforening.
- Hedemann, Paul von Heespen og Wilhelm von Hedemann, 1917-19: *Geschichte der Familie von Hedemann*.
- Hofman, Hans de, 1755: Samlinger af Publique og Private Stiftelser og Gavebreve. Bind I.
- Hofman, Tycho de, 1778: *Historiske Efterretninger om de velfortiente danske Adelsmænd*, 2. del. Online version på Det Kongelige Bibliotek: [130021039080.pdf \(kb.dk\)](#)
- Holsting, Anna Hansen, 1947: "Minder fra Sct. Jørgensbjerg Asyl", *Jul i Roskilde 1947* s. 21-22.
- Høj, Mette, 2010: "Et nyt Aandehul – om Folkeparken i Roskilde". *ROMU 2010. Årsskrift fra Roskilde Museum*, s. 49-83, Roskilde Museums Forlag.
- Ingwersen, Jens, 1908: "Tilbygning til Roeskilde adelige Jomfrukloster", *Architekten bd. X 1907-08*, s. 557-561.
- Jakobsen, Johnny Grandjean Gøgsig, 2006: "Om de dominikanske prædikebrødre og deres kloster i Roskilde." *Historisk Årbog for Roskilde Amt 2006*, s. 59-92, Historisk Samfund for Roskilde Amt.
- Jørgensen, Kaare Rübner, 2001: *Tabernes historie. Franciskanernes uddrivelseskrønike*, s. 37-102.
- Kancelliets Brevbøger vedr. Danmarks indre forhold, 1556-1560, bind II.*
- Kjelstrup, Olaf, 1943: "Vi aabner Døren til Jomfruklostret", *Billedbladet 1943 nr. 3* s. 5-9.
- Kornerup, Jacob, 1892: *Roskilde i gamle dage*, Otto Wroblewski's Forlag.
- Krogh, Tyge, 2000: *Oplysningstiden og det magiske*.
- Larsen, Käthe Skov, 1998: "Fra min klostertid", *Egnshistorisk Nyt 1998*, Egnshistorisk forening i Gundsø.
- Lunn, Svend og Erik Reitzel-Nielsen, 1964: *C.E.F. Weyse Breve I-II*.
- Lorentzen, Vilhelm, 1929: *De danske Klostres Bygningshistorie*.
- Millech, K, 1979-84: "Jens Ingwersen", *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udg., Gyldendals Forlag.
- Moltke, E., Elna Møller og C.G. Schultz, 1944: *Danmarks Kirker III, Københavns Amt, 1. Bind*.

- Moltke, Else, 1954: "Det menneskelige og det huslige er mit område", *Tidens Kvinder* Årg. 32, nr. 29, 1954 s. 22-33.
- Muusmann, Carl, 1930: "Kommandør Alexander Wilde", *Jul i Roskilde 1930* s. 12-16.
- Nielsen, Ingrid, 1978: "Topografiske problemer i det middelalderlige Roskilde – hospitalerne og møllerne". *Historisk Årbog fra Roskilde Amt 1978*, Historisk Samfund for Roskilde Amt s.95-105.
- Nielsen, Ingrid, 1979: "Bebyggelsen langs Algade og Skomagergade". *Historisk Årbog for Roskilde Amt 1979*, Historisk Samfund for Roskilde Amt.
- Nielsen, Johan Moses Hollard : *Myrteblade*.
- Nielsen, Jørgen Svarre, 1993: "Roskilde-Erindringer". *Jul i Roskilde 1993* s. 11-15.
- Nielsen, Oluf, 1874: *Kjøbenhavns Diplomatarium, Bd. II*, s. 327, nr. 378, København.
- Petersen, Karsten Skjold, 1993: *Udskiftningen af Veddelev. En midtsjællandsk landsby i slutningen af 1700-tallet*. Historiespeciale fra Roskilde Universitets Center (RUC).
- Pontoppidan, Erik, 1946: "Hjemstavn", *Jul i Roskilde 1946* s. 18-20.
- Poulsen, Knud, 1991: "Jyllinge-bønder i lænker" *ROMU 1991. Årsskrift fra Roskilde Museum* s. 13-20, Roskilde Museums Forlag.
- Rasmussen, Carsten Porskrog: Herregård og gods, Dansk Center for Herregårdsforskningens hjemmeside: <http://www.danskeherregaarde.dk/historisk-kontekst/herregaard-og-gods.aspx>
- Resen, Peder Hansen: *Atlas Danicus II, A: Roskilde*, (1 dansk oversættelse ved Johannes Knudsen, 1929), G.E.C. Gads Forlag.
- Rønø, Hans, 1955: "Vi besøger priorinden", *Jul i Roskilde 1955* s. 10-12.
- Schepelern, H.D., 1959: *Portrætsamlingen i Odense adelige Jomfrukloster*, Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg.
- Skeel, Christian, 1917: *Fortsatte Optegnelser om Roskilde Adelige Jomfrukloster*, Eget forlag.
- Skeel, Vilhelm, 1867: *Optegnelser om Roskilde Adelige Jomfrukloster*, Eget forlag.
- Skeel, Vilhelm, 1871: *Optegnelser om familien Skeel*, Eget forlag.
- Skeel, Vilhelm, 1877: *Fortsatte Optegnelser om Roskilde Adelige Jomfrukloster*, Eget forlag.
- Strøm, Christian Ludvig, 1915: "Ungdomsminder", *Gemt og Glemmt – Minder fra gamle dage*.
- Tranekær, Hans, 2002: "Fra en svunden tid", *Jul i Roskilde 2002* s. 53-55.
- Tønnesen, Eva, 1992: "Klosterliv", *Ingeborg Buhl – 1890-1990* s. 39-49.
- Tønnesen, Eva, 1998: "Roskilde 1917-70 – en by i vækst" *Roskilde Bys Historie 1850-1970* s. 219-386, Historisk Samfund for Roskilde Amt og Roskilde Museums Forlag.
- Tønnesen, Eva, 2004: "En herregård midt på Algade", Årsskrift 2004 s. 23-36, Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur, Roskilde.
- Tønnesen, Eva, 2014: *Stærke kvinder i Roskilde fra enevælde til matadortid*, s.

- 73-84, Historisk Samfund for Roskilde Amt.
- Ulrichsen, Jens M., 2011: *Beretning for arkæologisk forundersøgelse af SOR-TEBRØDRE PLADS, Roskilde Domsogn*, <http://www.kulturarv.dk/publicff-data/documentation/file/doc/95467/public>
- Vegenfeldt, J.A.C., 1974: *Roskilde Adelige Jomfrukloster, 18. april 1974*, Eget forlag.
- Weber, Lorentz, 1928: "Smaa Anekdoter fra det gamle Roskilde", *Jul Roskilde 1928*, s. 34.
- Wilde, Alexander, 1895: *Lyse og mørke Livserindringer 1856-1863*.
- Wolter, Birgitte Bruun, 1980: *Roskilde Klosters gods 1699-1852*.
- Zalewski, Barbera, 2013: *Odense Adelige Jomfrukloster*.
- Zeuner, Jakob, 2015: *Sankt Agnes – fra nonnekloster til nutid*, Grønagers Forlag.
- Zeuner, Jakob, 2015: "Birgitte Oxe – priorinden i Sankt Agnes kloster", *Historisk Årbog for Roskilde Amt 2015*, s. 7-15, Historisk Samfund for Roskilde Amt.
- Zeuner, Jakob, 2018: "Anekdoter og glimt fra de adelige jomfruers dyd, tugt og sociale liv", *Meddelelser...*, Dansk Adelsforening, juni 2018 s. 36-46, Dansk Adelsforening.
- Aarsdal, Christine (f. Mørch), 1936: "Barndoms minder fra Roskilde", *Jul i Roskilde 1936* s. 16-19.

Noter

- 1 Såvel i FOTOTEKET som i denne bog er dette materiale angivet med numre i firkantede parenteser, f. eks [A03]. Bogstavet fortæller, hvilken bygning arkivaliet tilhører.
- 2 Se Litteraturlisten for H. Behrmann 1832, V. Skeel 1867 og 1877, L. Bobé 1899, Chr. Skeel 1917, A. Fang og I. Buhl 1949, G. Eriksen 1949, J.A.C. Vegenfeldt 1974, B.B. Wolter 1980, G.B. Hansen 1995, P.v. Deurs 1999, E. Tønnesen 2004 og 2014 samt J. Zeuner 2015.
- 3 Konvent, af *conventus*, middelalderlatin for en religiøs forsamling, der her udgjordes af klosterbrødre.
- 4 Annales Petri Olavi, 183, se Johnny G.G. Jakobsen, note 25. J.G.G. Jakobsen har i en mail til forfatteren angivet det testamenterede beløb til 40 mark sølv, og ikke 400, som visse kilder anfører.
- 5 Johnny G.G. Jakobsen, s. 79
- 6 Ingrid Nielsen 1979 s. 67-68.
- 7 Kr. Erslev og W. Møllerup: Danske Kancelliregistre 1535—1550 S. 77, citeret af J. Kornerup 1892, s. 234.
- 8 Jens Andersen 1996 s. 24.
- 9 Tegladen omtales i en skriftlig kilde fra 1441. Se note 8, s. 25.
- 10 Her lægges cand.mag. Ingrid Niensens forskning til grund, som angivet i I. Nielsen 1978.
- 11 Johnny G.G. Jakobsen, s. 66-67.
- 12 Man kan læse mere om Sankt Agnes Kloster hos Jakob Zeuner, og man kan finde yderligere viden om sortebrødre hos Johnny Grandjean Gøgsig Jakobsen.
- 13 Hans Krongaard Kristensen, 2013 s. 433.
- 14 Som det også overgik Sankt Laurentii Kirke, der i 1531 blev plyndret og ødelagt og siden nedbrudt, så kun tårnet står tilbage.
- 15 Danske Magazin 4. rk. Bind I, s. 3-4. Godske fik d. 27. maj 1543 ejendomsbrev på et stenhus bag Sortebrødre Kloster, som kaldes *Kong Hanses mag [magasin?]*. Købet omfatter en stor del af klosterets teglgårdshave inkl. dennes del af klostermuren. Den gamle bispegård i Roskilde blev efter reformationen hovedsæde for det kongelige len. Bispegården fik navneforandring til Roskildegård, og lenet kom derfor til at hedde Roskildegårds Len.
- 16 Kancelliets Brevbøger bind II, s.62.
- 17 H. Behrmann 1832 s. 299-301.
- 18 Se note 16.
- 19 O. Nielsen, 1874, Københavns Diplomatarium, Bind II s. 327, nummer 378.
- 20 J. Kornerup 1892 s. 239.
- 21 <http://www.roskildekloster.dk/#!bygningerne/c1lrx>

- 22 Jens Andersen 1996, s. 29.
- 23 Roeskilde Raadstue-Protocol 1761. Rigsarkivet, Roskilde Rådstue Brandtaksationsprotokol 1761-1765, nr. 130, online opslag 113. <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=16827439#185659,31408566>.
- 24 Se mere om dette hos Jakob Zeuner 2015, s. 28 ff.
- 25 Ejerne kan ses på Roskilde Klosters hjemmeside: <https://www.roskilde-kloster.dk/bygningerne>
- 26 Kgl. åbent brev af 16. juli 1695, Roskilde Klosters arkiv, REGISTRATUR del I, Reg. Nr. B1: *Sædegårdsfrihed på Sortebrødregård til Evert Weinmann, 16.7.1695* samt V. Skeel 1867 s. 71.
- 27 J. Zeuner 2015 'Birgitte Oxe' s. 12-13.
- 28 Fang og Buhl 1949 s. 11 og Ingeborg Buhl 1961 s. 14-15.
- 29 En betegnelse man engang hæftede på de unge piger, der var indskrevet i et jomfrukloster. Se Van Deurs 1999 s. 44
- 30 V. Skeel 1867, s. 75, bilag nr. 1.
- 31 Spindehus er en ældre betegnelse for tugthus, hvor fangerne blev beskæftiget med at spinde og væve. Efterhånden blev navnet især anvendt om en straffeanstalt for kvinder. Fra 1790 var navnet "Tugt, rasp og forbedringshus".
- 32 V. Skeel 1867 s. 16.
- 33 Konsumtion var en afgift på alle varer, der indførtes i købstaden med salg for øje. Ved indfaldsvejene lå toldsteder, de såkaldte acciseboder, og afgiften hed oprindeligt accise, men skiftede i 1660 navn til konsumptionsafgift eller blot konsumtion. Konsumptionsafgiften bortfaldt i 1850.
- 34 Fogedregnskaber 1699-1715, jf. B.B. Wolter 1980.
- 35 Tycho de Hofman 1778 s. 72
- 36 V. Skeel 1867 s. 5
- 37 Bobé 1899 s.9
- 38 V. Skeel 1871 s. 252
- 39 Bobé 1889 s. 10
- 40 A. Fang 1949 s.60
- 41 Foruden i Wikipedia er duellen også omtalt i http://denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Samfund,_jura_og_politik/Myndigheder_og_politisk_styre/Gehejmestatsminister/Iver_Rosenkrantz: "*R. havde det uheld at forarge denne kreds ved en duel som i julen 1733 fandt sted i hans hus mellem to unge hofkavalere, med hvilke hans kone havde flirtet stærkt. Kongen havde ondt af R., men opirredes mod familien Ples-*sen".
- 42 V. Skeel 1867 s. 78 § 10.
- 43 Chr. Skeel 1917 s. 59.
- 44 V. Skeel 1867 s. 65.
- 45 Hovedgården er den gård, der udgør centrum i godssystemet, i modsætning til de mange bøndergårde, der er bortfæstede. Hovedbygningen og den tilhørende avlsgård med stalde og ladebygninger mv. udgør hoved-

- gården på Roskilde adelige Jomfrukloster.
- 46 Fundatsens § 27, jf. V. Skeel 1867 s. 81.
- 47 V. Skeel 1867 s. 69-70.
- 48 Se note 47.
- 49 V. Skeel 1867 s. 84.
- 50 Beskrevet hos V. Skeel 1867 s. 17.
- 51 Vegenefeldt 1974 s. 7.
- 52 V. Skeel 1867 s. 98-106
- 53 Skeel-familiens 4 patronpladsen blev fra 1894 delt i to, så den Scheel-Plessenske gren fik tildelt halvdelen
- 54 Chr. Skeel 1917 s. 64-65.
- 55 Denne antagelse bekræftes af arkitekt, arkæolog og titulær professor J.B. Løffler ifølge Eva Tønnesen 2004 s. 25.
- 56 Alle skifter indeholder en gentagen enhed af to løbere for hver kop.
- 57 E. Moltke, Elna Møller og C.G. Schultz 1944 s. 115-116. Online version (kan være ændret siden udgivelse): http://danmarkskirker.natmus.dk/uploads/tx_tcchurchsearch/kob-amt_115-120_02.pdf
- 58 Gorm Benzons s. 86
- 59 I forbindelse med murgennembrydningen til trappetårnet i 1906 har arkitekt Jens Ingwersen muligvis benyttet lejligheden til at udskifte den tidligere dørtilmuring med sten fra det nye byggeri i et sammenhængende forbandt. Se mere om Ingwersen i afsnittet om Kirkefløjens bygningshistorie.
- 60 L. Bobé 1899 s.22.
- 61 Fra 1734 til 1740 blev 25 natmænd, natmandsknægte, -koner og -børn tiltalt i syv sager overvejende for tyveri. Fire natmænd blev hængt og to døde før dommen. Roskilde var et af de omhandlede natmandsembeder. T. Krogh s. 342.
- 62 Rigsarkivet, korrespondance vedk. Roskilde 1734-36: Breve vedr. opdagelse og forfølgelse af mordbrandsagen ifølge T. Krogh 2000, s. 411 og Politiprotokollen for Roskilde ifølge J. Kernerup 1892 s. 147-148. Galgepladsen øst for Hedegårdene er markeret på Marmillods kort fra 1765.
- 63 Lånet fremgår af Roskilde Byfoged Skøde- og panteprotokol 1727-1742, sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser opslag 187. Hamborger Herberg blev siden til posthus og derpå til et nyt gæstgiveri, som H.C. Andersen har udødeliggjort med sin vaudeville-spøg "En nat i Roskilde", hvor handlingen netop er henlagt til et værelse på 'Postgaarden'. Den fulde historie om Hamborger Herberg kan ses hos Kurt Buchtrup på hjemmesiden: <https://roskildesudvikling2.dk/skomagergade/skomagergade%2015%20-%20passagen.html>.
- 64 L. Bobé 1899, "Klosterliv i forrige århundrede", s. 17 ff.
- 65 L. Bobé 1899 s. 19-20.
- 66 C.L. Strøm 1915 s. 9.
- 67 L. Bobé 1899 s. 21.

- 68 L. Bobé 1899 s. 24 ff.
- 69 Priorinde Elisabeth Birgitte Bluhme. Konventualinderne: M. Hedemann, Walterstorff, Skeel, Hegermann-Lindenkrone, L. v. Wimpffen, Roespsstorff og Hilmers. Se Chr. Skeel 1917 s. 28.
- 70 Forfatteren har formidlet en donation af 1866-udgaven fra Lotte Fang til klosterets bibliotek.
- 71 V. Skeel 1867 s. 21.
- 72 Von Hedemann slægtens slægtsbog, Geschichte der Familie Hedemann, oplyser, at hendes ynde endda overgik svigerinden Frederikke von Hedemann f. Høyer. Det er også heri, der henvises til "de skønne vers" af Holard Nielsen iflg mail fra Wenzel de Neergaard til forfatteren. Se Paul von Heespen Hedemann 1919-17.
- 73 Dehn-Nielsen 2007 s. 116.
- 74 Chr. Skeel 1917 s. 2-4.
- 75 E. Pontoppidan 1946 s. 18-20. Hans far, Jens Vilhelm Pontoppidan (f. 1851), var præst i Himmelev Sogn fra 1898.
- 76 A. H. Holsting 1947 s. 21-22.
- 77 A. Fang 1936 s. 4-7.
- 78 Det er fandt sted i professor August Wimmer periode som direktør og overlæge 1912-19 (Fædrelandet 26. dec. 1941) og fortsatte til i hvert fald midt i 1940-erne. Se Roskilde Avis 8. aug. 1944.
- 79 Historien er fortalt som en anekdote af tømmermester Lorenz Weber – se litteraturliste LW 1928. Erik Budtz-Olsen fortæller i en mail til klosteret i marts 2018, at vægteren er identisk med hans kones oldefar, Hans "post" Jensen (f. 1845), og at historien er nedskrevet af dennes barnebarn, Otto Aunstrup, der var redaktør af Karise Avis. Det har dog ikke været muligt at verificere Hans Jensens tilknytning til klosteret yderligere. Mail til forfatteren marts 2018.
- 80 Chr. Skeel 1917 s. 14-16.
- 81 Nationaltidende d. 30 oktober 1916 s. 4-5.
- 82 Danmarks Kirker, Københavns Amt bd. 3 s. 1458-60.
- 83 Danmarks Kirker, Københavns Amt bd. 3 s. 1730.
- 84 V. Skeel 1867 s. 43. Alliancevåben er betegnelsen for sammenstillede heraldiske våben, hvor to eller flere slægter optræder side om side. Her ses Skeeler og Ruder, Ulfstander og Jueler, Friiser og Rosensparre, Krabber og Rosenkrantz samt Gyldenstjerner og Biller, Kaaser og Podebusk, Langer og Løcker iflg. Fang og Buhl 1949 s. 32.
- 85 L. Bobé 1899 s. 34-35.
- 86 Begravelsespudden med håndskreven, udateret beskrivelse af anvendelse ligger i et skab i Riddersalen.
- 87 Danmarks Kirker bd. 4, s. 2129.f
- 88 Se note 87.
- 89 Chr. Skeel 1917 s. 21.
- 90 Disse kort og tegninger er nu på forfatterens initiativ digitaliserede og kan

- findes i høj opløsning på Roskilde Biblioteks billedbase, Fototeket, se note 1.
- 91 Ved udskiftningen i 1797 iflg. klosterets Arkivpakke D1
- 92 J. Zeuner, Sankt Agnes 2015, s. 53.
- 93 Tiende har sit udspring i, at tiendetageren oprindeligt selv udtog hvert tiende neg på marken på et tidspunkt, der passede ham.
- 94 I de seneste mere end 300 år har alle gader og stræder ændret navn og/eller stavemåde. Gennemgangen af de mange kort og supplerende materiale har forøget vores viden om og opfattelse af navnene på mange af de gader og stræder, der omkranser klosteret. De betegnelser, der bruges direkte i forbindelse med diverse kort og arkivalier, er i overensstemmelse med den historiske kilde. For at lette læsningen og forståelsen er de nutidige betegnelser dog anvendt, hvor det drejer sig om ren orientering, som f.eks. hvor på klosterets grund en given ændring er sket.
- 95 Roskilde Klosters arkiv. Arkivpakke B2: *Skøde på Gundsømagle gård, 16.6.1736.*
- 96 Roskilde Klosters arkiv. Arkivpakke B2: *Skøde, Jacob Sørensen Berg til Berte Skeel og Margrethe Ulfeldt på øde plads, 2.3.1700.*
- 97 Roskilde Klosters arkiv. Arkivpakke B2: *Skøde, Roskilde by til klostret, på et stræde. 6.8.1715.*
- 98 Rådhusarkivet jf. J. Kornerup 1892 s. 208.
- 99 J. Kornerup 1892 s. 30.
- 100 V. Skeel 1877 s. 3-4.
- 101 Kirkeministeriets skrivelse nr. 080 af 4/2 1985.
- 102 V. Skeel 1867 s. 31
- 103 Fogedregnskaber 1698-1747, jf. B.B. Wolter 1980.
- 104 Fogedregnskab 1851-52, jf. B.B. Wolter 1980.
- 105 *Henhører under Himmeløv Sogn ifølge Indenrigsministeriets Skrivelse af 10. Oktober 1882. (Maj 1882/1826)*
Påskrift på Geodatastyrelsens matrikelkort "Nymarken under Roskilde Kjøbstad – Kopieret 1882 af Bagh efter det af Landinspektør Lauritzen i Anledning af Kjøbstadens Matrikulering i henhold til Lov af 11. februar 1863 berigtigede Matrikels Kort".
- 106 Landgilde var den ydelse, en fæstebonde årligt skulle betale jordejeren som betaling for brugen af fæstegårdens bygninger og jord.
- 107 J. Zeuner 2015 s. 37.
- 108 Forvalterinstruks af 5. jan. 1729 og 1. okt. 1732. Jf. B.B. Wolter 1980.
- 109 B.B. Wolter 1980
- 110 Roskilde Klosters Arkiv pk. N17 læg 47 s.69 og Knud Poulsen 1991 s. 14-16
- 111 Tingbogen Lejre Herredsret samt Knud Poulsen 1991 s. 17-18
- 112 P.F. Suhm 1241-1286: Historie af Danmark, Bd. 10.
- 113 B.B. Wolter 1980 s. 14.
- 114 Se note 91.

- 115 I denne tiårs periode (1873) skifter pengesystemet i Danmark fra rigsdaler til kroner. 1 rdl. = 2 kr.
- 116 L. Bobé 1899 s. 41. Bobé har kun 30 huse i Jyllinge, men ved udflytningen i 1797 er der registreret 31, se note 91. Det bemærkes, at Bobé her medregner de syv Klosterhuse som bøndergods og ikke under hovedgården (som Skt. Agnes Husene), men han indregner ikke deres jordlodder i arealet:
- 117 Bobé s. 14.
- 118 Matrikelnumrene kommer dog først ved matrikuleringen i 1844.
- 119 Stiftsamtets brev af 23. nov. 1869 med dispositionsretten over matr. nr. 17a, Veddelev By ligger i klosterarkivet og kan ses på Fototeket, foto B23.
- 120 Alle disse kort, tegninger og breve kan findes i Fototeket under numre, der begynder med B http://fototeket.roskildebib.dk/fotoweb/albums/WKtR2DpmclVZ1sYBoo3_AUG2AWehrWTcnXf5TQ/
- 121 Chr. Skeel 1917 s. 45.
- 122 Perioden er beskrevet af J. Zeuner i bogen *Sankt Agnes – fra nonnekloster til nutid*.
- 123 V. Skeel 1877 s. 10.
- 124 Folketælling 1860, Statens arkiver ao, København, Roskilde, Klosterhuse-
ne: <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?b-sid=9430#9430,228351>, online opslag 232.
- 125 G. Eriksen 1949 s. 13-15.
- 126 L. Fang 2015, s. 74.
- 127 Forpagtningskontrakt af 9. november 1756 og 7. september 1768. Roskilde Klosters arkiv.
- 128 H. Behrmann 1832 s. 341.
- 129 I et brev til sin plejesøn Ferdinand Schaumburg Müller d.26.6.1841. Se Lunn og Reitzel-Nielsen 1964.
- 130 Skønt han hverken er født eller død i Roskilde, ligger han begravet på Gråbrødre Kirkegård i byen.
- 131 A. Fang og I. Buhl 1949 s. 38. Stenen blev på et tidspunkt flyttet til klosterets have, men eksister nu ikke længere.
- 132 E. Bondesen 1979 s. 35.
- 133 Se note 140.
- 134 H. Drachmann 1884
- 135 Sigfreds Mølle forsvandt tidligt i middelalderen, så det er ikke givet, at alle 4 møller har eksisteret samtidig, selvom de alle er angivet på Resens kort, dog med forkert numre, som fra nord mod syd burde være: 71 (ikke 72), 73 (ikke 46), 72 (ikke 70) og 74 (ikke 71).
- 136 Kildens fulde historie kan findes her: <http://roskildesudvikling2.dk/louise-vej/lovisekilden.html>
- 137 Chr. Skeel 1917 s. 41.
- 138 Både A. Fang 1963 s. 17 og M. Høj 2010 s. 57 kalder gartneren for E. Galschiøtt, men en sådan person, kan vi ikke identificere.

- 139 Chr. Skeel, s. 44 samt Roskilde Byfoged Skøde- og Panteprotokol, Statens arkivalier online, 1906 opslag 487: <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/billedviser?epid=16510787#31400,3717431>
- 140 Roskilde Avis 14. marts 1879. Et andet foreslået areal var ejet af gartner Møller, som også havde været ejer af området omkring Klosterkilden.
- 141 Husets historie er grundigt beskrevet hos J. Zeuner 2015 s. 64, 94-96 og 184.
- 142 Deklaration af 28. oktober 1909. Chr. Skeel 1917 s. 42.
- 143 På Nationalmuseet med litra nr. 16819. Yderligere information hos J. Zeuner, 2015 s. 110
- 144 F. Fang 1950, 7. januar
- 145 Kulturstyrelsens Fredningsværdier for Roskilde Jomfrukloster, journalnummer 2011-7.82.07/265-0001 s. 2.
- 146 I. Buhl 1961 s. 86
- 147 Martin Nyrops arbejdsbeskrivelse dateret maj 1891.
- 148 I. Buhl 1961 s. 23.
- 149 I. Buhl 1961 s. 33.
- 150 Klosterarkivets hævningsprotokoller sammenholdt med folketællingerne giver det fulde billede.
- 151 Chr. Skeel 1917 s. 36 ff.
- 152 Konserveringsrapport for Roskilde Klosters altertavle, november 2020.
- 153 Brev fra C.E.F. Weise til Hans Hertz d. 7. december 1831, refereret hos L. Fang 2018 s. 57 ff. Den 25. nov. 1859 tog Hans Mathias Hansen navneforandring til Hans Matthison-Hansen.
- 154 Oplysninger om klosteret 1899-1917 stammer hovedsagelig fra Christian Skeel 1917.
- 155 Ingwersen 1908 s. 559.
- 156 Ingwersen 1908 s. 557.
- 157 Beretningen om Damernes Fløj er baseret på Chr. Skeel 1917 s. 26 ff.
- 158 Kulturstyrelsens Fredningsværdier for Roskilde Jomfrukloster, journalnummer 2011-7.82.07/265-0001 s. 5.
- 159 Chr. Skeel 1917 s. 28.
- 160 V. Skeel 1877 s. 10 linje 5.
- 161 Udgravningsrapport august 1906. Nationalmuseet, Journal nr. 291/06. (Kopi i forfatterens privatarkiv)
- 162 Hele historien om Betty Bruun og Roskilde Pigeskole af 1855 kan læses hos E. Tønnesen 2014 s. 73 ff.
- 163 C. Aarsdal 1936 s. 16-19.
- 164 H. Tranekær s. 54-55
- 165 J. S. Nielsen 1993 s. 12 og Roskilde Avis mandag d. 3. september 1934.
- 166 Fotoet af damerne omkring tebordet har været publiceret flere gang med varierende identifikationen af personkredsen. De her bragte personnavne skyldes en venlighed fra Wenzel de Neergaard, der i en mail 7. dec. 2017 til Anna von Lowzow og Søren Lyder Jacobsen skriver: "*Da Fritze von*

- Hedemanns eksemplar af fotografiet nu optrådte i november-nummeret af "Meddelelser", og der kun var "99% sikkerhed" med hensyn til de afbillede konventualinders identitet, benyttede jeg lejligheden ved en lille familiefrokost til at rådspørge Inge Hedemanns niece, Inge Holst, der mener at kunne sætte navn på personerne, og desuden kontrollerede oplysningerne ved hjælp af priorindens gæstebog fra 1945."*
- 167 K. S. Larsen 1998.
- 168 Den fulde historie med billeder kan ses hos J. Zeuner 2018.
- 169 Se note 167.
- 170 F. Hedemann 2018.
- 171 J. Vegenefldt 1974, s. 26. Han skriver godt nok fra 26 til 7, men ved folketællingen i 1930 var der kun 15.
- 172 Fællesspisningens bortfald bliver konfirmeret ved kongelig resolution af 9. juli 1950. Vegenefldt 1974, p. 7.
- 173 Wenzel de Neergaards mail af 7. dec. 2017 til Anna von Lowzow og Søren Lyder Jacobsen. (Kopi i forfatterens privatarkiv)
- 174 H. Rønø 1955 s. 10-12.
- 175 Roskilde Tidende, lørdag d. 12. 1975.
- 176 F. Hedemann 2018 s. 30-31.
- 177 I. Buhl 1975.
- 178 Ninka-interview i Politiken 20. juni 1969.
- 179 V. Skeel 1867 s. 28.
- 180 A. Wilde, 1895, og gengivet af C. Muusmann, 1930 s. 13.
- 181 P. Linde håndskrevet notat 1941 på en ældre opmålingstegning med Nationalmuseets referencenummer: 1708/132.
- 182 Foto i Roskilde Lokalhistoriske Arkiv med teksten 'Glædelig Jul' fra 1923 viser både plankeværk og elmast.
- 183 Skøde af 10. december 1908. Chr. Skeel 1917 s. 29.
- 184 C. Skeel 1917, s. 51.
- 185 Matr. nr. 13 og 14 i Store Valby og nr. 45 i Jyllinge
- 186 Selve Kapelsmøllen blev solgt i 1883.
- 187 Gadenavnet *Juttas Vej* forsvandt i begyndelsen af 1940'erne og blev erstattet af den vestligste del af Kong Valdemars Vej.
- 188 L. Fang 2015, s. 75.
- 189 Yderlige information om havearkitekt C. Th. Sørensen og det store park-projekt kan ses i Mette Højs artikel i ROMU 2010.
- 190 Christian 4.s breve. 1885.
- 191 J. Zeuner 2015 s. 186.
- 192 Betinget skøde for Roskilde Kommunes køb af Sankt Agnes. 16. marts 1951. Dette afløses af endeligt skøde for Roskilde Kommunes køb af Sankt Agnes. 19. november 1951.
- 193 Roskilde dagblad 14. april 1954.
- 194 Ole Feldbæk: Udgravningsrapport, Nationalmuseet, J.Nr. 700/59 dateret 5.9.1959.

- 195 Roskilde Tidende d. 28. april 1978 samt forfatterens mailkorrespondance med Lotte Fang.
- 196 Tidsskriftet "Skoven", nr. 12 2016, s. 529 ff.
- 197 I pengeskab på klosterforvalterens kontor.
- 198 Arkivpakke O12: Just, Juel, Mit Liv og Levnets Beskrivelse, Uddrag af de holdte Daglige Fortegnelser over mine Reiser og Forretninger (Just Juel 1664-1715). Beskrevet af I Buhl 1956 samt arkivpakke O8: Anne Krabbes Våbenbog, beskrevet af I. Buhl 1961 og pakke O11: Ligprædiken over Berte Skeel 1720.
- 199 Portrættet af Tycho Brahe og dets historie er beskrevet af Gorm Hansen, 2013
- 200 I. Buhl, 1961, s. 83. Maleriet omtales første gang af V. Skeel, 1867, s. 48.
- 201 Korrespondance mellem fru Gauguin og klosterets priorinde, Marna Münter-Cutcliffe, 6-7. september 1981. Opbevaret i Hævingsregnskabet.
- 202 FT1930, 1940-45 arkivpakke L124: priorindens husholdningsregnskab, 1942 og J. A. Vegenfeldt 1974 s. 23-26.